

U Hrvatskoj postoji svega nekoliko nastavnika koji primjenjuju metodologiju učenja zalaganjem u zajednici

Na Sveučilištu u Rijeci provedena je edukacija za jedanaest nastavnika

ERASMUS + PROJEKT UČENJE ZALAGANJEM U ZAJEDNICI U VISOKOM OBRAZOVANJU

Gradnja društveno osjetljivog i odgovornog sveučilišta

Glavni cilj projekta je jačanje kapaciteta visokoobrazovnih institucija vezanih za ispunjavanje njihove treće misije i jačanje građanskog angažmana studenata kroz implementaciju inovativne strategije učenja zalaganjem u zajednici u regiji Srednje i Istočne Europe. Projekt se oslanja na potrebu poticanja međunarodne dimenzije kako bi se motivirali studenti na angažman te da se nastavnicima omogući podrška društvenoj ulozi visokih učilišta

Ingrid ŠESTAN KUČIĆ

Vrlo često se govori kako se Sveučilišta trebaju okrenuti realnom životu i problemima zajednice u kojem djeluju. Upravo je ovaj projekt odgovor na takve kritike. Naime, riječ je o projektu koji spaja potrebe iz okruženja i stjecanje znanja i sposobnosti u visokom obrazovanju. Postoji realni problem u lokalnom okruženju i studenti imaju zaduću da pomognu u njegovom rješavanju. Nastavnici djeluju poput mentora koji ih vode kroz proces rješavanja problema, na način da ih vode kroz teoretske i praktične aspekte pojedinih kolegija. Studenti istovremeno uče teoriju i stječu iskustvo na praktičnom primjeru, koji nije laboratorijske naravi, već se dogada u realnom vremenu i okruženju. Studenti nisu plaćeni za pruženu uslugu, ali stječu znanja, vještine i sposobnosti koji su zadani kao akademski ciljevi pojedinih kolegija - priča izv. prof. dr. Lara Jelenc s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci predstavljajući ERASMUS + projekt »Učenje zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju - poticanje treće misije sveučilišta i građanskog angažmana studenata«.

Projekt se temelji na iskustvu i stručnosti partnera iz šest zemalja EU-a i dvije zemalje izvan EU-a u području provedbe strategije učenja u zajednici, iznoseći nove međunarodne, inovativne i dosad nerealizirane ishode. Koordinator projekta je Sveučilište Matej Bel, Banská Bystrica, dok projektni partneri dolaze iz Češke, Rumunjske, Hrvatske,

Njemačke i Austrije. Hrvatsku predstavlja Sveučilište u Rijeci, a uz izv. prof. dr. Jelenc predstavnici su i izv. prof. dr. Bojana Čulum Ilić s Filozofskog fakulteta u Rijeci te Matia Torbarina, asistent Ekonomskog fakulteta. Dodajući kako partner u zajednici koji surađuje s nastavnikom i studentima dobiva besplatno rješenje, savjet, studiju ili osmišljavanje i realizaciju programa te surađuje sa Sveučilištem izv. prof. dr. Jelenc kaže i da istodobno upoznaje studente, koji nakon dovršetka studija mogu postati potencijalni zaposlenici ili volonteri.

Veza obrazovanja i društva

- Zbog toga se metodologija zove Učenje zalaganjem u zajednici. Ova metodologija se već jako dugo koristi u SAD-u i Južnoj Americi, s tim da se dosta koristi tijekom srednjoškolskog obrazovanja. U Hrvatskoj postoji svega nekoliko nastavnika koji primjenjuju takav vid nastave na različitim sveučilištima, navodi izv. prof. dr. Jelenc.

Projekt u kojem sudjeluju riječki znanstvenici temelji se na novijem održavanju sveučilišta o vlastitim ulogama u svremennom društvu i vezuje se između njihovih sastavnica, institucija i zajednice. Trećom misijom sveučilišta se smatra veza između područja visokog obrazovanja i društva. Strategija je razvijena širom svijeta u odnosu na treću misiju već nekoliko desetljeća, a to je učenje zalaganjem u zajednici (service-learning). Zahvaljujući tome, sveučilišta složeno ispunjavaju svoju osnovnu misiju i pripremaju novu generaciju

stručnjaka sposobnih za integraciju akademskih kvaliteta, društvene odgovornosti i građanski angažman. Takav oblik učenja se tek počinje otkrivati u većini zemalja Srednje i Istočne Europe. Isto vrijedi i za razmišljanje o društvenoj ulozi sveučilišta.

- Projektne aktivnosti sastoje se od stvaranja, testiranja i širenja inovativnih ishoda korištenih tijekom realizacije projekta i njegovog završetka kako bi se razvila i proširila strategija učenja zalaganjem u zajednici u području visokog obrazovanja i izvan njega, poticanje društvenih uloga sveučilišta i građanskih angažmana studenata. Osim partnerskih institucija, njihovih profesora i studenata, projekt će imati utjecaj na lokalne zajednice širenjem suradnje između aktera i donositelja odluka različitih vrsta - građanskog društva, građana i sveučilišta, objašnjava izv. prof. dr. Jelenc.

Vodič za edukatore

Glavni cilj projekta je jačanje kapaciteta visokoobrazovnih institucija vezanih za ispunjavanje njihove treće misije i jačanje građanskog angažmana studenata kroz implementaciju inovativne strategije učenja zalaganjem u zajednici u regiji Srednje i Istočne Europe. Projekt se oslanja na potrebu poticanja međunarodne dimenzije kako bi, s jedne strane, motivirala studente da se angažiraju i, s druge strane, omogućuju nastavnicima podršku društvenoj ulozi visokih učilišta kroz jednu od uspješnih strategija široko rasprostranjenu u svijetu, učenje zalaganjem u zajednici. Među glavnim inovativnim rezultatima projekta

su osposobljavanje profesora za učenje zalaganjem u zajednici i vodič za edukatore, priručnik za provedbu strategije učenja zalaganjem u zajednici u visokom obrazovanju te preporuke za provedbu učenja zalaganjem u zajednici u visokoškolskim ustanovama i primjeri dobre prakse.

- Na Sveučilištu u Rijeci je u rujnu 2018. provedena edukacija za 11 nastavnika. Tijekom akademske godine 2018./2019. u mentorskom programu implementacije sudjelovalo je 11 nastavnika s 8 kolegija na Ekonomskom fakultetu i 6 nastavnika s 5 kolegija na Filozofskom fakultetu. Napravljen je vodič za edukatore na engleskom jeziku i preveden je na hrvatski jezik. Vodič će poslužiti za edukaciju svima onima koji će kasnije podučavati kako se može učenje zalaganjem u zajednici implementirati u visokom obrazovanju. Planira se objaviti i kao materijal Sveučilišta u Rijeci, najavljuje izv. prof. dr. Jelenc.

Sveučiliše koje uvede ovakav način poučavanja, dodaje, gradi temelje za institucionalnu strategiju povezivanja sa stvarnim svijetom. Udruge partneri kao prednosti ovakvog načina suradnje navode mogućnost povećanja i širenja opseg posla kojim se trenutačno bave zbog različitih profila i kompetencija studenata koji dolaze pomoći udruzi.

Umrežavanje aktera

Temeljem iskustva članova projektnog tima sastavljene su preporuke za provedbu za nekoliko razina (europska razina, nacionalna razina, sveučilišna razina, nastavnička i studentska

razina te preporuke za partner/suradnike u zajednici). Osim toga predstavljeni su primjeri dobre prakse s partnerskih sveučilišta na projektu, kako bi nastavnici koji žele započeti primjenjivati takvu strategiju učenja imali predodžbu o tome što se i kako to radi na konkretnim primjerima. Suradnja na ovom projektu omogućila je umrežavanje različitih aktera na europskoj razini koji se bave trećom misijom i učenjem zalaganjem u zajednici. Članovi projektnog tima tako su primjerice i među osnivačima i članovima upravljačkih tijela prve organizacije koja se ovom metodologijom bavi na europskoj razini - EA-SLHE (European Association for Service-learning in Higher Education), a koja je osnovana u rujnu 2019. godine.

- Suradnja na ovom projektu pridonosi vidljivosti i prepoznatljivosti sveučilišta kao onoga koji brine i o svojim studentima i o svojoj zajednici, što je ujedno i jedna od strateških posebnosti našeg sveučilišta koje se brendira, ali zaista i razvija, kao otvoreno, društveno osjetljivo i odgovorno sveučilište koje ulaže i značajno pridonosi razvoju lokalne i nacionalne zajednice. Naglasak je pritom na razvijanju neposredne socijalne odgovornosti za napredak zajednice, a koja povratno profilira te razvija samo sveučilište. Stvarajući mnogobrojna partnerstva i pružajući podršku onima kojima je ona potrebna, riječko sveučilište podupire i potiče poduzetničke i brojne druge inicijative koje su od zajedničkog interesa za boljši zajednici, zaključuje izv. prof. dr. Jelenc.